XIV. FIATAL MŰSZAKIAK TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKA

Kolozsvár, 2009. március 26-27.

DUBAJI VÁROSFEJLESZTÉSI VÍZIÓ

ifj. ORBÁN György

Abstract

Scope of the paper is to present a possible vision of Dubai urbanistic development. The proposal from this paper was elaborated for an idea urban design competition in Dubai. The City is viewed from a global perspective, and generously describe the possible developments, and are searching for answers to the problems of present from a transmodern viewpoint.

Keywords:

architecture, urbanism, urban development

Összefoglalás

A dolgozat célja egy lehetséges városfejlesztési vízió bemutatása Dubaiban. A dolgozatban szereplő elképzelés, egy Dubaiban meghirdetett építészeti ötletpályázatra készült. A várost globális szemszögből közelíti meg, és nagyvonalúan vázolja annak lehetséges fejlesztését, válaszokat keresve korunk jelenlegi problémáira, transzmodern szempontból.

Kulcsszavak:

építészet, urbanisztika, városfejlesztés

1. Bevezetés

A XX. század közepe óta Dubaj városa, az olajkitermelés és értékesítés következtében látványos fejlődésnek indult. Addig, a terség meghatározó kikötővárosának számított, ám az emírség immár világméretű szerepre óhajtott szert tenni. Megkezdtek a nagy infrastrukturális fejlesztéseket és a '70 évektől immár az Egyesült Arab Emírátságok államközösségben kereskedelmet serkentő adókedvezményekkel, külföldiek iránt nyitott politikai berendezkedéssel és új dokkok, és terminálok építésével, megteremtették a jövőbeni fejlődés tartós alapjait. Biztosították, hogy a világ áru és utasforgalmi áramlásában egy jelentős csomópont legyenek. A '80 években és a '90 évek elején stratégiai döntést hoztak és egy új jövőképet építettek fel, mely értelmében, Dubaj, nemzetközi színvonalú turistaközponttá vált. A 2000 évek elejére a stratégia meghozta gyümölcsét, hisz több mint évi 3 millió turista érkezett. A legfőbb vonzerőt az extravagáns épületek, valamint a lassan már kortárs épített múzeummá előrelépő városkép jelenti. A tengerpart mentén szállodák sora, köztük az egyedülálló 7 csillagos Burj Al Arab, valamint a most épülő, a világ legmagasabb épületeként számon

tartott jelenleg 818m magas Burj Dubai tekint a városra. Így Dubai napjaink egyik leg dinamikusabban fejlődő, látványos építészetet igénylő, folyamatosan fejlődő városává vált.

2. A fejlesztés szükségessége

A jelenleg jól bevált stratégiát, még ha sikeresen is alkalmazzák, idővel veszthet erejéből. Az újdonság varázsa elmúlik, a jelen társadalmi, energetikai, gazdasági, technikai kihívásai, új megvilágításba helyezik a Dubai fejlesztési tervet. A problémákat is magában hordozó, alapvetően a társadalomra ható ellentétek, a nyugati kultúra világnézete és a tradicionális iszlám életszemlélet egyfajta feszültséget rejt magában. A város közel fél évszázad alatt sokszorosára nőtt, építészeti, városrendészeti formája, messze maga mögött hagyta az arab városok, akár alapvető struktúráját is. Dubai egy globális nagyvárossá vált, lakosságában különböző kultúrák, népcsoportok képviseltetik magukat és a jövőben a XXI. század meghatározó metropoliszává fejlődhet. A posztmodern kor alkonyán és a transzmodernitás hajnalán ezért szükségessé válik a jelen kihívásaira, a jövőt megsejtő, a város eddig kivívott értékeit megőrző és ezeket újraértelmező, globális keretek között vázolt városfejlesztési vízió.

3. Fejlesztés

A szimbólum és forma, alapvetően meghatározhat egy tervezett várost, ugyanakkor hatalmas kifejező erővel bír. Az ikonszerűség a képi tömör megfogalmazás egyik markáns elemévé válik napjainknak és a jövőben is valószínű hogy így lesz. Dubaiban található az első ikonszerű szigetek (Pálmasziget és a Világ szigetegyüttes). Így az új Dubai szimbolikájában, újraértelmezhető a város fogalma. A tervezett város, egy ideális formát a kört érdemes, hogy felvegye, majd alegységeiben ezen motívum mentén tagozódjon tovább. Az emberi fejlődés-terjeszkedés arányban kell álljon a rendelkezésre álló szabad természettel, így szükséges, hogy egy határa legyen az emberi épített területnek. A város fogalma így újraértelmeződik, hisz újra él a városfal. A várost védeni kell, immár a természet szélsőségei ellen. Ezért a határoló gyűrű, egy többrétegű héjj. Korunk égető problémái közé tartozik a zöld energiahasznosítás. Ezért a földrajzi fekvésének kiaknázásaképpen hasznosítható a szél és napenergia egyaránt. A domináns északnyugati szél miatt szélerőművek helyezhetők a várost körülölelő „falra”. A sivatagi déli falon, napelelfarmok létesíthetők. A „fal” egyben egy lelátószerű formával rendelkezik így a tetejére helyezett szélmalomok, a magasság miatt hatékonyabbak, ugyanakkor a sivatagi részen egy kanális öleli körül a várost, amiből csatornák nyúlnak a sivatagba, amit így termékenyebbé zölddé lehet alakítani, és együttesen védnek a déli homokviharokkal szemben. A tengerfelőli „fal” megvédi, illetve csökkenti a tengerfelőli szélsőségeket, az esetleges tengerszintemelkedést vagy az óriáshullámokat. A lelátószerű „fal” egyben megteremtheti, a város mint amfiteátrum fogalmát ami, globális viszonylatban, a világ arénája, „Colosseuma” lenne, ahol jelentős események történhetnek. A fal, helyenként felhőkarcolókkal tagolt. A városszélről nézve Dubai beláthatóvá válik, látni lehet a

határait, ami az emberekben egy kellemes érzést kelthet, akár csak, ha a Görög városállamok „katlan” szerű domborzatára gondolunk, ahol az akropoliszról láthatták egész szülőföldjüket. A várost zónák szerint lehet újraszervezni, ami hasonló az arab tradicionális városok negyedeihez. A zónák saját jellegüket kialakíthatják és összességében egy egységet alkotnak. A zónákat egy tömegközlekedési hálóra lehet felépíteni, amely hatszögszerűen, tagolja a területet és különböző sebességű és rangú összeköttetéseket biztosít, így rövid idő alatt lehet közlekedni. A peremvidéken nagyteljesítményű közlekedést lehet kialakítani, így az emberek áramlása körkörösén a falban előnyös lesz, illetve a központból a periféria fele irányul, így nem nehezedik túlnyomás a központi magra. A radiális városok, a lineáris régiók és a négyzethálós szerkezet előnyeit ötvözi. A világ vérkeringéséhez, egy nagyszabású reptérrel és kikötővel csatlakozik. Mindkettő a falakon belül helyezkedik el és mozgalmasságával élénkíti a tájat.

A tenger felőli félkörben, szigetvilágot lehet létesíteni. Itt megvalósítható az építészeti bemutatóterem, koncepciója. A tengeren egy szigeten úrturizmus kilövőállomás létesíthető, ami rendkívüli mozgolmasságot nyújtana a városnak és a folyamat mindenhol élvezhető lenne.

4. Következtetések

Az így vázolt városszerkezet és sziluett választ adhat napjaink globális kihívásaira, a fenntarthatóság elvét követi, védekező állásponton a természet erőivel szemben. Kiaknázza a lehetőségeket, és új utakat nyit a fejlesztés terén, visszahódítandó a sivatagos területeket. Kielégíti, transzmodern szempontból a kulturális különbségeket és előítéleteket. Stabil és jól körülírt helyet foglalhat el Dubai a világban, annak fórumává, souk-bazárjává válván, ugyanakkor építészeti bemutatócsarnoka és múzeuma lehet a jövő és jelen építészetének.

Irodalom

- [1] ZIAUDDIN Sardar: Islam and the West in a Transmodern World , Islamonline.net , 18/08/2004
- [2] KOSTOF Spiro, The City Shaped: Urban Patterns and Meanings Through History, second edition
Thames & Hudson, New York 1999

- [3] 2A International Architectural Students and Young Architect Competition, 2A Architecture&Art Magazine, Dubai, 2008/2009

Orbán György, hallgató

Munkahely: Kolozsvári Műszaki Egyetem, Műépítészeti Kar

Cím: Str. Racovita nr. 51, 400165 Cluj - Napoca, Romania

Telefon / Fax: +40 – (0) – 730 106847

E-mail: orban.gyorgy@gmail.com